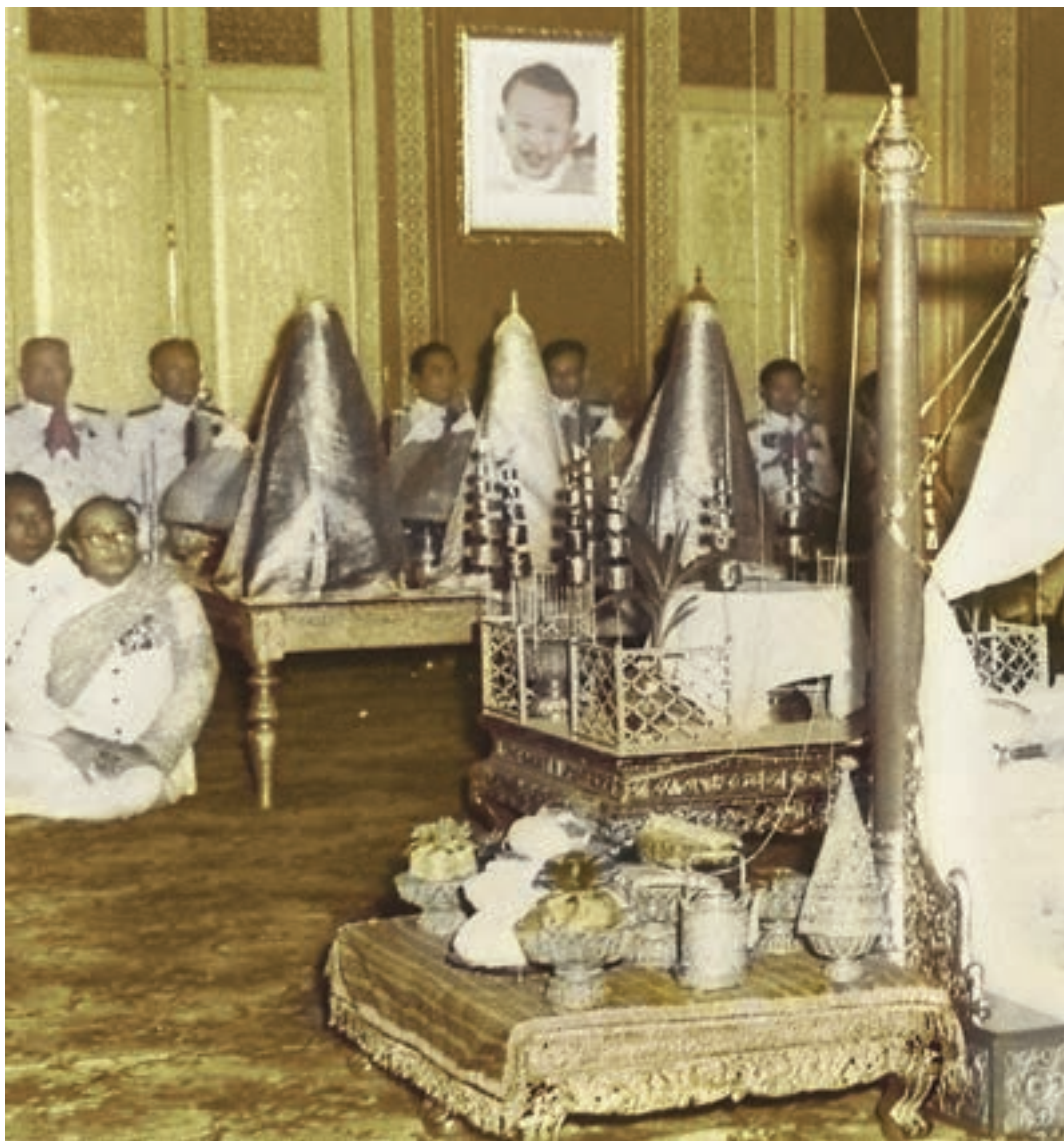

๑.
พระราชประวัติ
ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี

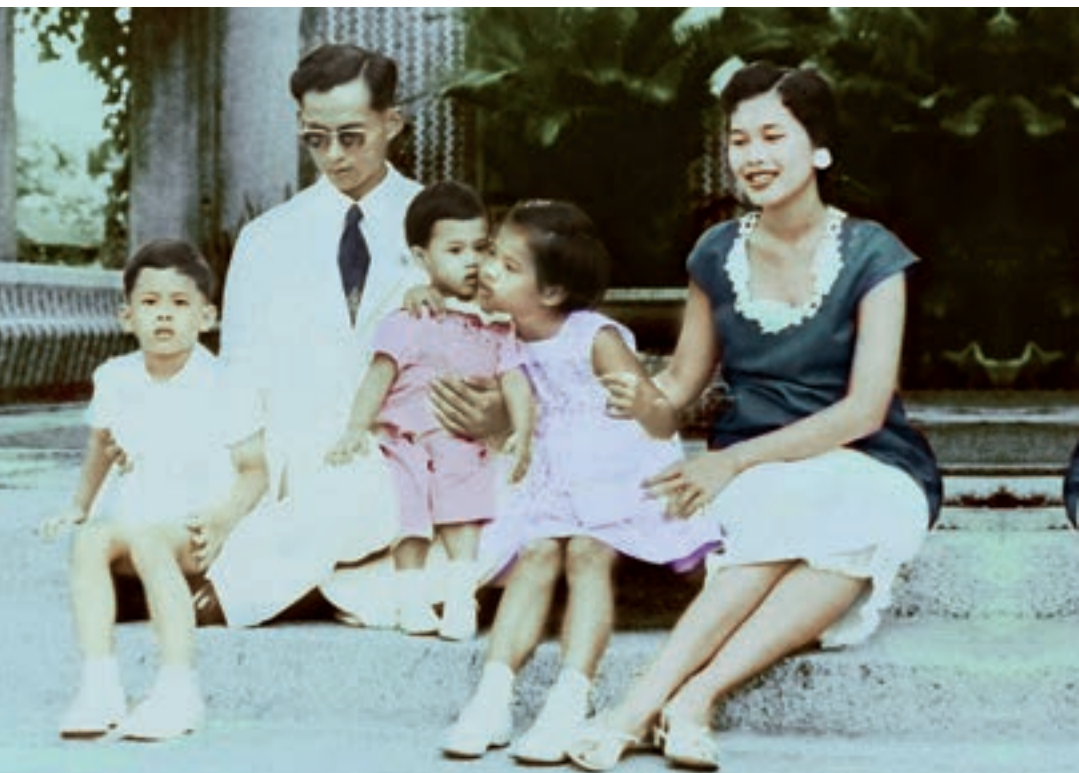
พระประสูติกาล

เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุตาทิดิวฒนาตุลโสภาคย์ ดำรงพระอิสริยยศกิติ์เป็น "สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี" ด้วยเหตุที่สมเด็จพระเจ้าลูกเธอพระองค์นี้ทรงบำเพ็ญพระราชกิจนานัปการ อันเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี หรือพระนามไม่เป็นทางการที่ใช้ในหมู่คนไทยว่า "สมเด็จพระเทพ" หรือ "พระเทพ" ทรงเป็นสมเด็จพระเจ้าลูกเธอพระองค์ที่ ๓ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระราชสมภพ

เมื่อวันเสาร์ที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๘ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต เมื่อประสูติทรงมีพระน้ำหนักเพียง ๒,๕๕๐ กรัม จึงทรงมีพระพลานามัยไม่สู้จะแข็งแรง พระนาภีมักไม่ค่อยปกติและทรงแพ้พระกระยาหารหลายอย่าง ต่อมาเมื่อเจริญพระชนมายุ พระอาการเหล่านี้จึงหายไปโดยลำดับ และทรงมีพระพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง ทรงได้รับการปลูกฝังพัฒนาทั้งในด้านความใฝ่รู้ คุณธรรม การทรงงานเพื่อส่วนรวมและเพื่อนมนุษย์แห่งโลกหล้า พระองค์ทรงดำรงในความดีงามเหล่านี้ด้วยความมุ่งมั่นแน่วแน่

การศึกษา

ใน พ.ศ. ๒๕๐๑ พระองค์ทรงเข้าศึกษาชั้นอนุบาลที่โรงเรียนจิตรลดา ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ทรงศึกษาในระดับอนุบาล ๓ ปี มากกว่าหลักสูตรในขณะนั้น ๑ ปี ด้วยยังทรงพระเยาว์เกินกว่าจะทรงเรียนชั้นประถมศึกษา ตั้งแต่อยู่ชั้นอนุบาล ๒ ก็ทรงฝึกหัดการอ่านได้ดี และพัฒนาต่อเนื่องมาด้วยเพ็ญพิริยะ ทรงใฝ่รู้ รักการอ่าน จึงทรงเรียนดีได้เป็นที่หนึ่งของชั้น ตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ในปีการศึกษา ๒๕๑๐ (พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๑๑) ทรงสอบชั้นประถมศึกษาตอนปลาย (คือชั้น ป.๗ ในขณะนั้น) ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการได้เป็นที่หนึ่งของประเทศ ทรงได้คะแนนรวม ๙๖.๖ เปอร์เซนต์ จึงทรงได้รับพระราชทานรางวัลเรียนดีสำหรับนักเรียนเรียนดีทั่วประเทศ จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ กรีฑาสถานแห่งชาติ และทรงได้รับการทูลเกล้าฯ ถวายเข็มเรียนดีจากโรงเรียนจิตรลดาเป็นประวัติการณ์พระองค์แรกด้วย

ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๑๖ (ปีการศึกษา ๒๕๑๕) ทรงสำเร็จการศึกษา
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สายศิลป์ ในขณะที่นักเรียนทุกคนต้องสอบไล่
ด้วยข้อสอบเดียวกันทั่วประเทศ ทรงสอบไล่ได้เป็นที่หนึ่งของประเทศในสาย
ศิลป์ จากนั้นทรงสอบเอ็นทรานซ์เข้าคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ซึ่งทรงเลือกเป็นอันดับที่หนึ่ง และอีก ๔ ปีต่อมาทรงสำเร็จ
การศึกษาระดับปริญญาตรี ได้รับปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยม
อันดับหนึ่ง คะแนนสะสมเฉลี่ย ๓.๙๘ เป็นที่หนึ่งของชั้น และได้รับพระราชทาน
เหรียญทองในฐานะที่ทรงสอบได้คะแนนสูงสุดในกลุ่มบัณฑิตวิชาเอก สาขา
ประวัติศาสตร์ ผู้ที่จะได้รับพระราชทานเหรียญทองนั้น จะต้องได้รับ
ทุนเรียนดีทุกปีการศึกษา สอบได้เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง และเป็นหนึ่งในวิชา
เอกนั้นๆ ในระหว่างที่เรียนปริญญาตรีนั้นด้วย

หลังจากนั้นได้ทรงศึกษาต่อปริญญาโท ๒ สาขาวิชา ได้รับพระราชทาน
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัย
ศิลปากร เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๒ และปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
บาลีและสันสกฤต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๔

ทรงสำเร็จการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ มหา
วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๔

๒.

ปราชญ์ผู้รอบรู้
วิชาแตกฉาน

นักอักษรศาสตร์ ผู้เลิศจ้าว

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระปรีชาด้านอักษรศาสตร์ ทรงศึกษาภาษาไทย ภาษาจีน ภาษาฝรั่งเศส และภาษาอังกฤษอย่างแตกฉาน นอกจากนี้ ยังทรงพระปรีชาด้านภาษาบาลี สันสกฤต เขมร และเยอรมันด้วย ทรงพระราชนิพนธ์ร้อยกรองภาษาไทยจำนวน กว่าร้อยบท และร้อยแก้วทั้งในรูปบทความและหนังสือจำนวนนับร้อยเรื่อง หลายเล่มพระราชทานให้วางจำหน่ายเพื่อนำเงินมาให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียน ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์และช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก ทรงมีพระอัจฉริยภาพ ด้านการประพันธ์มาตั้งแต่ทรงเป็นนักเรียนโรงเรียนจิตรลดา

พระราชนิพนธ์ร้อยกรองในระยะแรกเป็นกวีนิพนธ์บทสั้น ๆ ที่เป็น แบบฝึกหัดในระหว่างทรงศึกษา พระปรีชาพัฒนายิ่ง ๆ ขึ้นตามความวิริยะและ ทรงหมั่นฝึกฝน จนมาถึงกวีนิพนธ์ขนาดยาวที่มีความอลังการด้านวรรณศิลป์ เช่น คำฉันท์ดุश्ฎีสังเวยและกาพย์ขับไม้ฉบับต่าง ๆ

ทรงสามารถสอดแทรกความเป็นกวีส่วนพระองค์ คติธรรม และ พระอารมณ์ขันเข้าด้วยกันอย่างสอดคล้องกลมกลืน ด้วยลีลาภาษาอันไพเราะ งดงาม

รัก

รักทะเล	อันกว้าง	ใหญ่ไพศาล
รักท้องฟ้า	โอฬาร	สีสดใส
รักท้องทุ่ง	ท้องนา	ดั่งดวงใจ
รักป่าเขา	ลำเนาไพร	แสนสุนทร
รักพฤษภา	รุกขชาติ	ที่ดาดฟ้า
รักนักษัตร	ร้องกู่	บนสิงขร
รักอุทัย	สว่าง	กลางอัมพร
รักทั้งรัต-	ติกร	ในนภดล
รักดารา	ส่องแสง	สุกสว่าง
รักน้ำค้าง	อย่างมณี	มีโภคผล
รักทั้งหมด	ทั้งสิ้น	ที่ได้ยล
รักนวลนาง	รักจน	หมดสิ้นใจ

(ทรงพระราชนิพนธ์เมื่อพระชนมายุ ๑๒ พรรษา ใน พ.ศ. ๒๕๑๐)

หลายคนคงเคยได้ยินโคลง ๒ บทนี้ ซึ่งเป็นเนื้อร้องของเพลง "ดุจบิดา
มารดร"

รักชาติยอมสละ	แม่ชีวี
รักเกียรติจึงเจตน์พลี	ชีพได้
รักราชมุ่งภักดี	รองบาท
รักศาสน์ราญเคิกไส้	เพื่อเกื้อพระศาสนา
อันสยามเป็นบ้านเกิด	เมืองนอน
ดุจบิดามารดร	เปรียบได้
ยามสุขสโมสรม	ทุกเมื่อ
ยามศึกทุกซ่ยากไร้	ปลาตเร้นฤควรร

โคลงสองบทนี้อยู่ในพระราชนิพนธ์ชื่อ กษัตริยานุสรณ์ ซึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงเล่าว่า

"ขณะที่เริ่มเขียนเรื่อง 'กษัตริยานุสรณ์' นี้ ข้าพเจ้ากำลังเรียนหนังสืออยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนจิตรลดา ในวิชาการประพันธ์อาจารย์สั่งให้แต่งโคลงบ่อยๆ จึงมีความคิดอยากแต่งบทประพันธ์เป็นลิลิตหรือบทประพันธ์คำโคลงสักเรื่องหนึ่ง แต่ยังมีเรื่องที่จะแต่งให้ถูกใจไม่ได้ พอดีเป็นเวลาที่ข้าพเจ้าได้โดยเสด็จพระราชดำเนิรในการแปรพระราชฐานไปจังหวัดเชียงใหม่ ในเครื่องบิน ท่านหญิงวิภาวดีได้เล่าประทานข้าพเจ้าถึงเรื่อง 'น.ม.ส.' ทรงนิพนธ์เรื่อง 'สามกรุง' โดยมีท่านหญิงเป็น 'เสมียน' เพราะตอนนั้น 'น.ม.ส.' ประชวรต่อ มองอะไรไม่เห็น พอไปถึงเชียงใหม่ ท่านหญิงก็ประทาน 'สามกรุง' ข้าพเจ้า ๑ เล่ม ข้าพเจ้าเริ่มอ่านสามกรุงไปเรื่อยๆ วันหนึ่งก็นึกออกว่า คำโคลงที่นึกอยากแต่งนั้นควรเป็นเรื่อง 'อะแซห่วนก็' จึงวางโครงเรื่องลงในสมุด แล้วใช้เค้าโครงจากหนังสือ 'ไทยรบพม่า'

"การแต่งไม่ได้แต่งรวดเดียวจบ แต่แต่งไปเรื่อยๆ วันละบทสองบทตามแต่จะคิดโคลงออก ซึ่งมักเป็นเวลาแปลกๆ เช่น เวลานั่งรถบ้าง เวลาคุยกับใครๆ หรือเวลานอน ตอนแรกๆไปได้ช้า เพราะต้องเตรียมสอบ ม.ศ.๕ พอเสร็จแล้วแต่งตามสบายโดยอ่าน 'สามกรุง' ประกอบไปด้วย นับว่าเป็นหนังสือเล่มเดียวที่ใช้ประกอบการสอบเข้ามหาวิทยาลัย และโคลงที่ข้าพเจ้าแต่งก็บังเอิญเสร็จตอนมหาวิทยาลัยเปิดพอดี เมื่อจบแล้ว ได้ให้อาจารย์กำชัย ทองหล่อดู อาจารย์กรุณาตั้งชื่อให้ว่า 'กษัตริยานุสรณ์'

"ข้าพเจ้านำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในวันเฉลิมพระชนมพรรษาแทนการถวาย รูปเขียนของขวัญอย่างเคย ท่านโปรดโคลงบทที่ขึ้นต้นว่า 'รักชาติ ยอมสละ แม่ชีวี' มากที่สุด จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ม.ล. พวงร้อย อภัยวงศ์ ประพันธ์ทำนองเพลง ให้ชื่อว่า 'ดุจดิตามารดร' ใช้ร้องมาจนทุกวันนี้ ส่วนโคลงทั้งหมด ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมชได้นำลงในสยามรัฐหน้า ๕ ฉบับวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๖"

(จากคำนำในหนังสือกษัตริยานุสรณ์ ๒๕๔๘ หน้า ๖-๗)

ในด้านร้อยแก้วก็เช่นเดียวกัน ทรงเป็นนักเขียนที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ สร้างสรรค์งานพระราชนิพนธ์ต่าง ๆ ด้วยพระปัญญาและพระราชหฤทัย ผสานกัน ทั้งพระราชนิพนธ์เชิงวิชาการและบันเทิงคดี แม้ในขณะที่ทรงศึกษาอยู่ ก็ทรงเริ่มส่งเรื่องลงตีพิมพ์ในนิตยสารสตรีสารแล้ว ทรงใช้พระนามแฝงว่า "แวนแก้ว" ทรงได้รับการทูลเกล้าฯ ถวายค่าเขียนเช่นเดียวกับนักเขียนทั่วไป และผู้อ่านก็ไม่ทราบว่าเป็นนามปากกาของใคร

"ข้าพเจ้าเขียนเรื่อง แก้วจอมแก่น เมื่อหลายปีมาแล้ว เพราะเห็นสุมาลีเพื่อนของข้าพเจ้าเขียน เรื่องของมาเหมียว ลงใน สตรีสาร สุมาลีให้กำลังใจว่าข้าพเจ้าก็น่าจะเขียนได้ ข้าพเจ้า จึงลองเขียนเรื่องของเด็ก ๆ โดยเอาเนื้อหามาจากประสบการณ์ ของตัวเองตอนเด็ก ๆ บ้าง ที่พ่อแม่หรือผู้ใหญ่เล่าให้ฟังบ้าง ปนกับเรื่องของเด็ก ๆ ยุคปัจจุบัน เมื่อเขียนเสร็จแต่ละเรื่อง ก็ฝาก คุณแม่ของสุมาลีส่งไปที่โรงพิมพ์สตรีสาร เมื่อเขียนเรื่องแรกคือ เรื่องล่อกิ่งเสร็จ ให้เพื่อนชื่อเหมียวอ่านดู เขาชอบใจจึงรับอาสา

เขียนภาพประกอบให้ คุณนิลวรรณ ปิ่นทอง หรือที่เราเรียกกันว่าคุณย่า บก. รับเรื่องลงพิมพ์ให้ทุกเรื่อง ให้ค่าเรื่องซึ่งทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจมาก..."

(จากคำนำแก้วจอมแก่น โดยแวนแก้ว พ.ศ. ๒๕๔๐)

ช่วงที่ทรงศึกษา ณ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น ทรงพัฒนาสร้างเสริมพระอัจฉริยภาพด้านกวีให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ทรงพระราชนิพนธ์วรรณคดีร้อยกรองที่สำคัญ เช่น คำฉันท์ดุขฎิสังเวงและกาพย์ขับไม้ ๓ ฉบับ ซึ่งใช้อ่านและขับกล่อมในพระราชพิธีสำคัญๆ ๓ ครั้ง ครั้งแรกในพระราชพิธีรับและขึ้นระวางสมโภช "พระศรีนราธิราชกิริณีฯ" ณ จังหวัดนราธิวาส เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๐ ครั้งที่สองในพระราชพิธีรับและขึ้นระวางช้างสำคัญ ๓ ช้าง ณ จังหวัดเพชรบุรี เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๑ และครั้งที่สามใช้อ่านสวดดีพระพุทธรูปมหามณีรัตนปฏิมากร ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบ ๒๐๐ ปี เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕ ทรงเล่าให้พระสหายฟังว่า ทรงศึกษาและยึดถือ "ขนบ" ในการแต่งแบบโบราณเป็นหลักในการประพันธ์ แต่ทรงเปลี่ยนแปลงบ้างเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน พระราชนิพนธ์ทั้ง ๓ เรื่องนี้สะท้อนถึงความเป็นปราชญ์และกวีในองค์รัตนแห่งเทพ ผู้ทรงพระปรีชาด้านขนบการประพันธ์และความรอบรู้ในประเพณีโบราณ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระราชนิพนธ์สารคดีเกี่ยวกับการเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศไว้ ๕๐ กว่าเรื่อง นับเป็นวรรณศิลป์ที่มีคุณค่าสูง ด้วยให้สาระความรู้และเปิดโลกทัศน์ให้แก่ผู้อ่านทุกเพศทุกวัย และยังได้รับความบันเทิงใจตามสไตล์พระราชนิพนธ์แบบเล่าเรื่องสบายๆ ที่ทรงแทรกพระอารมณ์ขันเป็นระยะ

นักการศึกษาผู้เปี่ยม อัจฉริยภาพ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เคยรับสั่งกับพระสหายใกล้ชิดว่า โปรดอาชีพสองอย่างคือ นักเขียน และครู แต่ถ้าหากต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งก็ทรงเลือกที่จะเป็นครู ด้วยพระราชหฤทัยที่เปี่ยมด้วยความรักความเมตตาต่อเยาวชน และด้วยพระราชปรีชาญาณที่ว่า นอกจากการมีอาหารบริโภคตามพื้นฐานในการดำรงชีวิตแล้ว การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กทุกคน โดยไม่เลือกเชื้อชาติ ชั้นวรรณะ เผ่าพันธุ์ หรือศาสนา ดังนั้น โครงการแรกที่ทรงริเริ่มใน พ.ศ. ๒๕๒๓ หลังจากสำเร็จการศึกษาจึงเป็นโครงการที่ทรงทำในโรงเรียน ทรงเริ่มต้นด้วยโครงการอาหารกลางวัน ผักสวนครัว ที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ๓ แห่ง เป็นการสอนให้นักเรียนทำการเกษตรเพื่อนำมาประกอบเป็นอาหารกลางวัน ทรงมีพระราชดำริว่า ถ้านักเรียนรู้จักวิธีผลิตอาหารเอง จะทำให้พวกเขามีอาหารกินไปตลอดชีวิต จะดีกว่าการนำอาหารไปแจก

ต่อมาโครงการนี้ได้ขยายเป็นโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ครอบคลุมกว่า ๗๐๐ โรงเรียนในถิ่นกันดารห่างไกลทั่วประเทศ และมีขอบข่ายการพัฒนาครบทุกด้าน ทั้งการศึกษา สุขภาพอนามัย สาธารณสุข วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม และงานอาชีพ โรงเรียนเป็น

ของชุมชนและเป็นศูนย์กลางของชุมชนในการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

กล่าวได้ว่า ทรงพระปรีชายิ่งด้านการศึกษา ทรงริเริ่มการทรงงานในโครงการต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรม และทรงดูแลติดตามอย่างใกล้ชิด จนแนวพระราชดำริต่างๆ เป็นที่ยอมรับของนักการศึกษาทั้งชาวไทยและ

ชาวต่างประเทศ ทรงได้รับการยกย่องเฉลิมพระเกียรติคุณจากหลายองค์การในระดับนานาชาติว่า ทรงเป็นผู้นำและผู้ริเริ่มจากการปฏิบัติในการพัฒนาการศึกษาให้ถ้วนทั่วแก่ทุกกลุ่มชนในถิ่นกันดารห่างไกลและผู้ด้อยโอกาสทุกกลุ่ม ที่ดำเนินการต่อเนื่องมาจนถึงทุกวันนี้ ตรงตามเป้าหมายของยูเนสโกเรื่อง การศึกษาเพื่อทุกคน หรือ Education for All

พระราชกรณียกิจนานาในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีด้านการศึกษา เป็นแบบอย่างของการพัฒนาการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาสไม่ว่าจะเป็นผู้ที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ผู้พิการ ผู้ลี้ภัย ผู้ด้อยโอกาส ช่าง เด็กที่เจ็บป่วยเรื้อรัง เป็นต้น รวมทั้งทรงห่วงใยพัฒนาการของเด็กตั้งแต่ยังเป็นทารกในครรภ์มารดาอีกด้วย

เมื่อมีผู้กราบบังคมทูลถามเกี่ยวกับหลักการการศึกษาที่ทรงใช้ มักจะทรงอ้างถึงหลักที่ใช้กันในสังคมไทยสมัยก่อนที่ว่าการศึกษาต้องประกอบด้วย ๔ อย่าง คือ พุทธิศึกษา การศึกษาวิชาความรู้, หัตถศึกษา การศึกษาภาคปฏิบัติ, พลศึกษา การพัฒนาสุขภาพกายและใจ และจริยศึกษา การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เกี่ยวกับวิธีการศึกษา ก็ทรงใช้หลักการที่ใช้กันสมัยก่อนเช่นกัน คือ สุ จิ ปุ ลิ ที่ยังคงคุณภาพเคียงคู่กับกาลเวลา ดังจะได้อธิบายในหัวข้อต่อไป

ในด้านความเป็นครูที่เปี่ยมจริยะนั้น ผลงานการสอน การปลูกฝังอบรมในภาระหน้าที่ของ "ตุลกระหม่อมอาจารย์" ที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า สถิตในความทรงจำความรำลึกของเหล่านักเรียนนายร้อย และประจักษ์ชัดแจ้งแก่มหาชน

